

Accidentele de muncă. Condițiile de muncă.

Metadate

Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția generală statistică socială și demografie

Direcția statistică salariilor

1.2. Persoana de contact

Natalia Kleinknecht, Șef direcție

tel.: 022 40 30 98

e-mail: natalia.kleinknecht@statistica.gov.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

14.02.2022

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

01.02.2021

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Informația este obținută în baza chestionarului statistic AM – „Accidentele de muncă”.

Datele sunt utilizate atât la elaborarea politicilor statului în domeniul securității și sănătății în muncă cât și pentru alți utilizatori de date statistice.

Datele cuprind toate unitățile economice și sociale la care în anul de raportare au avut loc accidente de muncă.

Domeniul „Accidentele de muncă, condițiile de muncă” cuprinde informația referitoare la numărul de accidentați, inclusiv accidentați mortal, durata incapacității de muncă, salariați ocupați în condiții grele de muncă etc.

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

Prin **accident de muncă** se subînțelege evenimentul care a produs vătămarea violentă a organismului salariatului (leziune, stres psihologic, electrocutare, arsură, degerare, asfixiere, intoxicație acută, leziuni corporale provocate de insecte și animale, de calamități naturale etc.), ca urmare a acțiunii unor factori de risc (însușire, stare, proces, fenomen, comportament) propriu unui element al sistemului de muncă (executant, sarcini de muncă, mijloace de producție, mediu de muncă), provocând pierderea temporară sau permanentă a capacității de muncă ori decesul salariatului, survenit:

- în timpul îndeplinirii sarcinii de muncă sau obligațiilor de serviciu;
- înainte de începerea sau după încetarea lucrului, când salariatul se deplasează de la intrarea în incinta întreprinderii, instituției, organizației (în continuare – unitate) până la locul de muncă și invers, își schimbă îmbrăcămintea personală, echipamentul individual de protecție și de lucru și invers, preia sau predă locul de muncă și mijloacele de producție;
- în timpul pauzelor stabilite, când salariatul se află pe teritoriul unității sau la locul său de muncă, precum și în timpul frecventării încăperilor sanitaro-igienice sau auxiliare;
- în timpul deplasării de la domiciliu și invers cu transportul oferit de unitate, în modul stabilit, precum și în timpul îmbarcării sau debarcării din acest mijloc de transport;

- e) în timpul deplasării de la unitatea la care este încadrat salariatul, până la locul de muncă, organizat în afara teritoriului unității, sau până la altă unitate și invers, ori până în altă localitate și invers, pentru îndeplinirea unei sarcini de muncă sau a obligațiilor de serviciu, în timpul util pentru aceasta și pe traseul stabilit al deplasării, indiferent de modul de deplasare sau mijlocul de transport utilizat;
- f) în cadrul participării la acțiuni culturale, sportive sau la alte activități organizate de unitate în baza ordinului sau dispoziției emise de angajator;
- g) în cadrul acțiunii întreprinse din proprie inițiativă pentru prevenirea sau înlăturarea unui pericol ori pentru salvarea altui salariat de la pericol în circumstanțele specificate în punctele a), b), c), d) și f) de mai sus.
- h) în timpul instruirii de producție sau practicii profesionale în bază de contract încheiat între angajator și instituția de învățământ, între angajator elevi și studenți.

Indicatorul „**Total victime**” reprezintă numărul de accidentați care au pierdut capacitatea de muncă pentru 3 zile și mai mult, inclusiv accidentați mortal, din care se evidențiază numărul femeilor accidentate, adolescenților (16-18 ani) și numărul de accidentați mortal.

Indicatorul „**Zile-om incapacitate de muncă**” reprezintă numărul total de zile absente din program în legătură cu pierderea capacității de muncă (exceptând zilele de odihnă și sărbătorile legale) a accidentaților care au pierdut capacitatea de muncă pentru 3 zile și mai mult din cauza accidentelor de muncă.

Rata accidentelor reprezintă raportul dintre numărul accidentelor de munca în perioada respectivă (total victime) și numărul total de salariați, exprimat în promile.

Rata accidentelor mortale reprezintă raportul dintre numărul accidentaților mortal în perioada respectivă și numărul total de salariați, exprimat în promile.

3.2.2. Unitatea de măsură

Datele privind numărul victimelor accidentelor de muncă, salariații ocupați în condiții grele de muncă, sunt prezentate în persoane.

Rata accidentelor și rata accidentelor mortale sunt prezentate în promile.

Indicatorul „zile-om incapacitate de muncă” e prezentat în zile-om.

3.3. Clasificările utilizate

Activitatea economică: Rezultatele cercetării sunt clasificate corespunzător Clasificării Activităților din Economia Moldovei, reviziunea 2 (CAEM rev.2), armonizat cu NACE rev.2, aprobat prin Hotărârea Biroului Național de Statistică nr.20 din 29.12.2009.

Până în anul 2015, rezultatele sunt clasificate conform Clasificării Activităților din Economia Moldovei (CAEM), armonizat cu NACE rev.1.

Unități administrativ-teritoriale: Datele sunt grupate conform Clasificatorului unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003.

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Cercetarea „Accidentele de muncă” cuprinde unitățile economice și instituțiile bugetare din toate activitățile economice.

3.4.2. Populația statistică

Unitățile economice și sociale din sectorul real al economiei (cu drept de persoană juridică și fizică), care utilizează munca salariată, indiferent de forma de proprietate și forma organizatorico-juridică, la fel și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, la care în anul de raportare au avut loc accidente de muncă.

Pentru perioada 1995-2015 datele includ unitățile economice și sociale din sectorul real al economiei (cu drept de persoană juridică și fizică), care au utilizat munca salariată, indiferent de forma de proprietate și forma organizatorico-juridică, cu un număr de salariați de 20 și mai multe persoane, la fel și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați.

Pentru anii 2004-2009 datele referitoare la numărul victimelor accidentelor de muncă includ și unitățile economice cu 1-19 salariați.
3.4.3. Geografică
Informația este prezentată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stângă a Nistrului și municipiul Bender. Repartizarea pe municipii și raioane se face conform amplasării sediului central al unității.
3.4.4. Temporală
Seriile de timp sunt disponibile începând cu anul 1995.
3.5. Nivelul de dezagregare
Datele rezultate din cercetare sunt dezagregate după: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Activități economice la nivel de secțiuni CAEM; ▪ Raioane și municipii (35), regiuni de dezvoltare (m. Chișinău, Nord, Centru, Sud, UTA Găgăuzia); ▪ Sexe.
3.6. Periodicitatea diseminării
Anuală.
3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)
4 luni după perioada de raportare.
3.8. Revizuirea
Datele sunt finale la prima diseminare.
3.9. Perioada de referință
Anul calendaristic.

4. Colectarea și procesarea datelor
4.1. Sursa de date
4.1.1. Cercetări statistice
Începând cu anul 2016 - cercetarea statistică asupra întreprinderilor „ <i>Accidentele de muncă</i> ” – raport statistic AM, anual. Pentru anii 2004-2015 - Cercetarea statistică asupra întreprinderilor „ <i>Securitatea și sănătatea în muncă</i> ” – raport statistic nr.1-SSM, anual. Pentru anii 1995-2003 - Cercetarea statistică asupra întreprinderilor „ <i>Protecția muncii</i> ” – raport statistic nr.1-PM, anual. Pentru anii 2004-2009 unii indicatori includ și datele din cercetarea statistică „Efectivul de salariați și locurile de muncă la agenții economici cu un număr de până la 20 salariați” - raportul statistic nr. 1-ÎM
4.1.2. Surse administrative
Lista unităților la care au fost înregistrate accidente de muncă, furnizată de către Inspectoratul de Stat al Muncii.
4.1.3. Estimări
Nu se aplică.
4.2. Caracteristica cercetării statistice
4.2.1. Obiectiv și scurt istoric
De a furniza informații statistice adecvate pentru diverși utilizatori, luând în considerare specificul necesităților și circumstanțele naționale. Informația servește la elaborarea politicilor statului în domeniul securității și sănătății în muncă. Obiectivul principal: urmărirea evoluției numărului victimelor accidentelor de muncă.

Cercetarea „Accidentele de muncă” se realizează începând cu anul 2016 și a înlocuit cercetarea „Securitatea și sănătatea în muncă”.

Raportul statistic este revizuit, la necesitate, în comun cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Inspectoratul de Stat al Muncii.

4.2.2. Unitatea statistică

Cercetarea include unitățile economice și sociale (inclusiv cele bugetare), indiferent de forma de proprietate și forma organizatorico-juridică, care utilizează munca salariată, la care în anul de raportare au avut loc accidente de muncă.

4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Lista unităților economice și sociale, la care în anul de raportare au avut loc accidente de muncă, este pusă la dispoziția BNS de către Inspectoratul de Stat al Muncii.

4.2.4. Periodicitatea cercetării

Anuală.

4.2.5. Colectarea datelor

Tipul de cercetare: exhaustiv.

Perioada de referință: anul calendaristic.

Perioada de înregistrare: datele anuale se colectează de la unitățile raportoare până la data de 20 februarie.

Metoda de înregistrare: La înregistrarea informațiilor în chestionarele cercetării statistice, se utilizează metoda auto-înregistrării. Persoanele desemnate din partea unității, completează variabilele chestionarelor conform instrucțiunilor detaliate ce însoțesc formularele. Asistența tehnică și metodologică este asigurată de colaboratorii organelor teritoriale de statistică.

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Calitatea datelor este urmărită în toate etapele derulării cercetării. La etapa de introducere a datelor aplicația informatică conține un set de condiții de control matematice și logice și corelații pentru depistarea erorilor de raportare și anume:

- condiții de control matematic;
- condiții de control logic;
- condiții de control între capitole;
- condiții de control cu raportarea precedentă;
- control cu datele din alte cercetări;
- condiții de integritate a datelor;
- statistici ale raportării, respectiv, neraportării, pe cauze.

4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor

Nu se aplică.

4.3.3. Ajustările

Nu se efectuează ajustări.

4.3.4. Asigurarea calității

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea Principiilor Fundamentale ale Statisticii Oficiale, aprobate de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 29 ianuarie 2014, precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială nr. 93 din 2017.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice. Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din alte cercetări statistice și surse de date administrative.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu specialiștii din organele teritoriale de statistică pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a rapoartelor statistice, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora.

4.4. Precizia datelor

4.4.1. Rata de non-răspunsuri

Nu este aplicabil

4.4.2. Erori de eșantionare

Nu este aplicabil

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

Statistica accidentelor de muncă este în conformitate cu Rezoluția privind statistica accidentelor de muncă adoptată la a șaisprezecea Conferință Internațională a Statisticienilor Muncii.

5.2. Comparabilitatea în timp

Începând cu anul 2016 datele nu sunt comparabile cu anii precedenți datorită sferei de cuprindere.

5.3. Coerența cu alte statistici

Coerența cu alte statistici este asigurată prin utilizarea acelorași clasificatoare naționale.

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului statisticii oficiale și stabilește cadrul juridic pentru dezvoltarea, producerea, diseminarea și coordonarea statisticii oficiale (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor independenței profesionale, imparțialității, obiectivității, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței ș.a.

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului 935 din 24.09.2018 cu privire la organizarea și funcționarea BNS, Biroul exercită următoarele atribuții:

- 1) coordonează sistemul statistic național privind dezvoltarea și producerea statisticii oficiale;
- 2) elaborează și implementează strategii de dezvoltare a sistemului statistic național, programe statistice anuale și multianuale;
- 3) elaborează cadrul normativ și instituțional necesar realizării obiectivelor strategice în domeniul său de activitate, precum și mecanismele transpunerii lor în practică;
- 4) efectuează managementul și controlul realizării, în condiții de calitate, a programelor și planurilor statistice adoptate la nivel central și regional;
- 5) armonizează și aliniaza indicatorii statistici, metodologiile, metodele și tehnicile aplicate pe plan național cu reglementările și standardele internaționale;
- 6) promovează cultura statistică în societate.

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS

(<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.19 al Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, producătorii de statistici oficiale întreprind toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În cap. VII al legii nominalizate este stipulat ca, datele colectate, procesate și depozitate pentru producerea informației statistice sunt confidențiale în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a respondenților. Nu sunt considerate confidențiale:

- a) datele care pot fi obținute din surse public accesibile conform legislației;
- b) datele individuale privind adresa, telefonul, denumirea, genul de activitate, numărul de personal ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali;
- c) datele ce se referă la întreprinderile cu capital de stat, instituții și organizații finanțate din buget, prezentate la solicitarea autorităților administrației publice.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 20, au acces la datele individuale persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care datele individuale sunt necesare pentru producerea acestei informații.

Același articol stipulează că, accesul la datele individuale care nu permit identificarea directă a respondenților poate fi acordat pentru proiecte de cercetări științifice ale căror rezultate scontate nu se referă la unități individuale identificabile, în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea centrală în domeniul statisticii.

Art. 23 (5) al Legii stipulează că „Informația statistică nu poate fi diseminată utilizatorilor în cazul în care se referă la 1–3 unități statistice”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor.

În conformitate cu Legea nominalizată, personalul producătorilor de statistici oficiale, inclusiv cel angajat temporar, care, conform atribuțiilor de serviciu, are acces direct la datele individuale este obligat să respecte confidențialitatea acestor date în timpul și după încetarea activității în funcția respectivă.

Până la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de emitere

Anual este elaborat Calendarul de emitere a informațiilor statistice elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de emitere

Calendarul de emitere a informațiilor statistice este plasat pe pagina oficială web a BNS

www.statistica.gov.md.

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 93 din 26.05.2017, art. 23:

- a) Producătorii de statistici oficiale sunt obligați să disemineze informația statistică în termenele prevăzute în programul de lucrări statistice și în calendarul de diseminare a informației statistice oficiale;

- b) Diseminarea informației statistice prevăzute în programul de lucrări statistice tuturor categoriilor de utilizatori se efectuează gratis și în condiții egale de acces sub aspectul volumului, calității și termenelor de diseminare.

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.gov.md reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Informații operative / Note analitice

Nu este aplicabil.

8.2.2. Publicații

Pe suport de hârtie:

- Anuarul statistic.

Acces la publicații:

- în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.gov.md, rubrica Publicații (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&>)
- pe suport de hârtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa <http://www.statistica.gov.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400>)
- sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa www.statistica.gov.md, rubrica Publicații (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219>))

8.2.3. Baze de date/serii de timp

Banca de date statistice <http://statbank.statistica.md>, domeniul *Statistica socială / Forța de muncă și câștigul salarial / Accidentele de muncă, condițiile de muncă.*

8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale

Chestionare cu date se transmit către Eurostat, OIM, CSI

8.2.5. Solicitări de date suplimentare

BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială. Solicitarea poate fi transmisă personal la sediul BNS, prin poștă, prin poșta electronică moldstat@statistica.gov.md sau online – www.statistica.gov.md rubrica Produse și servicii / Solicitare de informații statistice (http://www.statistica.gov.md/solicitare_informatii_statistice.php?l=ro)

9. Referințe (link-uri) utile

9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia

Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Metadate (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=402&id=2869>).

9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare

Rapoartele de evaluare ale BNS sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739>).

9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor

Sondajele de opinie ale utilizatorilor sunt disponibile pe pagina oficială www.statistica.gov.md, rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie (<http://www.statistica.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740>).

9.4. Alte referințe utile

Baza de date a Departamentului de Statistică al
Biroului Internațional al Muncii

<http://www.ilo.org/ilostat>